

Přesvědčeným komunistou po celý život

Osudy předsedy Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ Pavla Hrona

MICHAELA SKOŘEPOVÁ

Vyučený pekař, který vstoupil do komunistické strany již ve 30. letech, se začal výrazněji politicky angažovat po skončení druhé světové války a přes různé funkce na místní úrovni se vypracoval do vysoké politiky. Byl mimo jiné členem ÚV KSČ, Sněmovny lidu Federálního shromáždění a Kolderovy komise, poslancem Národního shromáždění a dlouhodobě zastával funkci předsedy Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ. Je s podivem, že životní příběh tohoto poměrně významného politika nebyl ještě podrobněji zpracován.

Nejobsáhleji se osobě Pavla Hrona věnuje *Příruční slovník k dějinám KSČ*¹, kde je v bodech stručně nastíněn jeho život, avšak pouze do začátku 60. let. Zvolení předsedou Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ (ÚKRK) je zmíněno v publikacích *Československé dějiny v datech*² a *Schematismus k dějinám Komunistické strany Československa 1921–1992*³.

Pokud jde o kariéru Pavla Hrona na regionální úrovni, zmiňují se o ní dvě studie Matěje Bílého⁴. Lze v nich nalézt informace o jeho působení ve funkci tajemníka KV KSČ v Olomouci. Na otce Pavla Hrona vzpomíná

účastník stávkový v továrně v Heleníně v roce 1920 jako na jednoho z jejích organizátorů ve sbírce *Komunisté vzpomínají*⁵. Je v ní přiblíženo rodinné prostředí, z něž politik vzešel.

Tato studie je založena převážně na archivním výzkumu. Cenné materiály jsem našla především ve fondech Národního archivu (NA) v Praze, Státního okresního archivu (SOKA) v Jihlavě a v Archivu Poslanecké sněmovny (APS).

Pavel Hron byl jedním ze čtyř dětí Josefa (nar. 16. dubna 1886) a Kateřiny (nar. 30. ledna 1884) Hronových. Narodil se 10. ledna 1917 ve Velkém

Beranově (okres Jihlava). Původně se jmenoval Karel, později si křestní jméno z neznámého důvodu změnil.⁶ Měl dva starší bratry Josefa a Václava a mladší sestru Kateřinu.⁷ Otec pracoval jako textilní dělník v sousedním Malém Beranově a v Heleníně. V prosinci 1920 se zapojil do demonstrace dělníků v továrně v Heleníně – její majitel ovládal odborovou organizaci a přestal dodržovat kolektivní smlouvy. Dělníci se rozhodli pro protestní pochod do továrny, kde chtěli vyjednat o lepších podmínkách. Vlastník továrny obvinil sedm dělníků, mezi nimi i otce Pavla Hrona,

1 *Příruční slovník k dějinám KSČ, sv. 1*. Nakladatelství politické literatury, Praha 1964.

2 BUCHVALDEK, Miroslav: *Československé dějiny v datech*. Svoboda, Praha 1986.

3 ŠTVERÁK, František: *Schematismus k dějinám Komunistické strany Československa (1921–1992). Základní informace o ústředních orgánech a biografické údaje o vedoucích představitelích strany*. Národní archiv, Praha 2010.

4 BÍLÝ, Matěj: „Jestli jsi to myslel upřímně, půjdeš dělat, co strana potřebuje.“ Stabilizace regionálních elit KSČ v letech 1953–1956 ve vybraných krajích a okresech. *Paměť a dějiny*, 2017, roč. 11, č. 4, s. 39–54; TÝŽ: Reakce již bourá pomníky a my... teprve projednáváme! Některé aspekty debaty o XX. sjezdu KSSS ve vybraných nižších organizacích KSČ. *Securitas Imperii*, 2017, č. 30, s. 60–96.

5 *Komunisté vzpomínají. Paměti a vzpomínky komunistů Jihlavska z padesátiletého boje KSČ za lepší zítřek*. Okresní kulturní středisko, Jihlava 1972.

6 Jméno Pavel se podařilo nalézt teprve na přihlašovacím lístku z roku 1939, kdy se Hron přihlásil k pobytu v obci Helenín. V dokumentech z dřívější doby se vyskytuje pouze jméno Karel. Viz *SOKA Jihlava*, f. Archiv obce – Místní národní výbor Helenín, inv. č. 160, k. 11, přihlašovací lístky k pobytu v obci Helenín z roku 1939.

7 *SOKA Jihlava*, f. Archiv obce Velký Beranov, inv. č. 7; *APS*, f. Archiv poslanců a senátorů, sl. Hron Pavel, inv. č. 862.

z podněcování ke stávce. Vinu jim však přizvaná soudní vyšetřovací komise nebyla schopna prokázat, a proto nebyli zatčeni. Přesto byl Josef Hron propuštěn z práce a vyhozen s celou rodinou z nájemního bytu. To byl pravděpodobně jeden z důvodů, proč oba rodiče Pavla Hrona vstoupili poměrně brzy do komunistické strany; otec v roce 1921, matka v roce 1925. Jejich politické názory syna značně ovlivnily. Celá rodina byla následně perzekvována pro politickou příslušnost ke KSČ a žila v chudých poměrech. Členy strany se později stali i všichni Hronovi sourozenci.⁸ Stranickou legitimaci vlastnila rovněž jeho manželka Božena (nar. 19. září 1922) a později také všechny jejich děti: nejstarší Karel (nar. 1. prosince 1942), mladší Jiří (nar. 12. dubna 1944) a nejmladší Nataša (nar. 11. října 1952). Karel se stal úředníkem, Jiří důstojníkem Československé lidové armády a Nataša pracovnící komunistické strany.

Hron vychodil obecnou a měšťanskou školu v Heleníně a v Počátkách. Později absolvoval i dvě odborné třídy pokračovací.

Od svých devíti let sloužil u místního sedláka, aby pomohl rodině

Portrétní fotografie Pavla Hrona Foto: APS

ve špatné finanční situaci. V době, kdy absolvoval školní docházku, už cvičil v levicové Jednotě proletářské tělovýchovy. Od 1. září 1931 se začal učit pekařskému řemeslu u mistra Gustava Pollaka, z učení byl odhlášen 26. května 1933. V květnu 1933 na něj totiž podal mistr udání, že

zpronevěřil 31 korun. Mladý Pavel Hron se ke svému činu přiznal; při vyšetřování se zjistilo, že si peníze vybrané od zákazníků, kterým vezl pečivo, ponechal a dal si za ně opravit roztrhané boty, na jejichž opravu neměl. Protože šlo o malou částku a viník byl škodu ochotný nahradit, Soud mládeže v Jihlavě ho 13. července 1933 odsoudil pouze k čtyřicetihodinovému vězení s odkladem na dva roky a zaplacení výše uvedené částky. Přestože byl pekař Pollak ochoten nechat ho u sebe doučit, Hron se k němu již nevrátil. Jakmile soud zjistil, že mladík od května 1933 není nikde zaměstnán ani není v učení, nařídil mu ochranný dozor a on se ještě v roce 1933 začal učit znovu, tentokrát u pekaře Emila Schramla v Bedřichově, a tam také v roce 1934 získal výuční list. Jako pekařský dělník pak pracoval v Počátkách, Dolní Cerekvi a Jihlavě.⁹

Do KSČ Pavel Hron vstoupil v roce 1935. Rok jeho vstupu do strany byl později zpochybňován a uváděn byl rok 1945. Až 22. dubna 1965 schválila členská schůze základní organizace v Ústřední kontrolní a revizní komisi opravu počátku jeho členství na rok 1935 a vše bylo potvrzeno I. odděle-

Vedle zdrojů uvedených v poznámkách pod čarou vychází tato práce z následujících materiálů uložených v Národním archivu a v Archivu Poslanecké sněmovny:

NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, předsednictvo 1945–1954, sv. 40, a. j. 353, bod 3, změny ve funkcích vedoucích tajemníků KV KSČ v Ústí nad Labem a v Olomouci z 9. 4. 1954

NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, politický sekretariát 1951–1954, sv. 23, a. j. 93, bod 18d, návrh na povolání s. Pavla Hrona do funkce poslance národního shromáždění z 24. 4. 1952; tamtéž, sv. 59, a. j. 159, bod 18, schválení tajemníků krajských výborů KSČ, zvolených krajskými výbory na prvních zasedáních po konferencích z 9. 6. 1953; tamtéž, sv. 79, a. j. 204, bod 9, změny ve funkcích vedoucích tajemníků a tajemníků KV KSČ z 25. 3. 1954

NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, číselná řada 1945–1989, k. 1977/1893, Pavel Hron, nedatováno; tamtéž, k. 1968/4631, Pavel Hron, nedatováno a tamtéž, k. 1969/6673, Pavel Hron, nedatováno

NA, f. KSČ – Celostátní porady 1945–1990 (bývalý fond 018), sv. členská evidence, sign. Pavel Hron, členský list KSČ, nedatováno; tamtéž, návrh výboru organizace a opravení členství ve straně soudruhu Pavlu Hronovi z roku 1945 na rok 1935 z 23. 3. 1965; tamtéž, evidenční štítek z 20. 9. 1950; tamtéž, kontrolní štítek z 25. 7. 1955

NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, Komise z (Kolderova), inv. j. 478, sv. 21

APS, f. Archiv poslanců a senátorů, sl. Hron Pavel, inv. č. 862

8 *Komunisté vzpomínají. Paměti a vzpomínky komunistů Jihlavska z padesátiletého boje KSČ za lepší zítřek*, s. 16.

9 *SOkA Jihlava*, f. Základní škola Helenín, třídní výkaz 1924/1925, I. třída, nezpracováno; tamtéž, třídní výkaz 1927/1928, III. třída, nezpracováno; tamtéž, f. Střední škola Velký Beranov, třídní výkaz 1930/1931, III. třída, inv. č. 13; tamtéž, f. Společenstvo pekařů Jihlava, inv. č. 12, kniha učňů; tamtéž, f. Soud mládeže Jihlava, spis ML II 28/33; tamtéž, f. Okresní soud Jihlava III., spis P 254/33.

ním ÚV KSČ.¹⁰ Stal se také činovníkem Komunistického svazu mládeže a po jeho zrušení členem Svazu mladých KSČ, který zanikl před druhou světovou válkou.¹¹

Mimo pekařskou profesi pracoval Pavel Hron na stavbách a v chemické čistírně textilu, kde jej zastihla druhá světová válka. Zapojil se do protinacistického odboje a stal se vedoucím pětičlenné ilegální skupiny, která mimo jiné kolportovala *Rudé právo*. V roce 1941 byl zatčen jeho bratr Václav, jehož prostřednictvím získával informace o KSČ. Pavel Hron tak ztratil kontakt s ilegálními strukturami strany a přerušil své aktivity pro KSČ. Do roku 1942 byl zaměstnán v chemické čistírně a poté krátkou dobu v pojišťovně Čechoslovácku. V roce 1943 byl nuceně nasazen do Ostravy, kde pracoval jako důlní dělník na dole Steinböck (dříve Louis, později Maršál Jeremenko) ve Vítkovicích. Ani tam neskrýval své politické přesvědčení. V březnu 1945 uprchl a tajně se vrátil domů do Helenína. Ke konci okupace pomáhal vytvořit Revoluční národní výbor¹² v Heleníně a byl zvolen jeho prvním předsedou. Jeho bratr Václav se konce války nedožil, byl popraven nacisty v březnu nebo dubnu 1945.

Po porážce nacistů založil Pavel Hron místní organizaci KSČ v Heleníně a stal se předsedou místního národního výboru (MNV) a předsedou KSČ v Západomoravských vlnářských závodech. Po volbách 1946 zůstal předsedou MNV. V té době je již uváděn také jako úředník výše

Soudci z lidu

Po druhé světové válce byla tzv. Velkým retribučním dekretem zavedena funkce soudce z lidu. Tito „soudci“ byli jmenováni vládou ze seznamů pořizovaných okresními národními výbory a nemuseli mít právní vzdělání. Do února 1948 zasedali pouze u mimořádných lidových soudů, poté se stali nepostradatelnými členy komunistické justice. V prosinci 1948 byl přijat zákon o zlidovění soudnictví, který předpokládal jako dominantní prvek účast soudců z lidu na všech stupních soudní soustavy s tím, že v senátech zaručoval při rovném postavení vždy většinovou účast soudců z lidu oproti soudcům z povolání. Soudci z lidu byli v původní koncepci k výkonu své funkce povoláváni správními orgány, tedy územními národními výbory, a z výkonu této funkce byli výslovně vyloučeni reprezentanti běžných právnických povolání. V senátech soudů tak získali většinu laici. Pokud vystudovaný soudce nepostupoval dle linie strany, mohl být soudci z lidu přehlasován. Ti byli voleni na jeden až čtyři roky a pro výkon funkce byla rozhodující jejich politická uvědomělost.

Zdroj: http://www.komunistickepravo.cz/kapitoly/26_813-821_komunistickepravo-cz_Motejl_Soudnictvi.pdf (citováno k 24. 8. 2018).

zmíněné továrny. Dne 21. září 1948 byl z funkce předsedy odvolán, ale členem MNV Helenín byl i nadále. Členství pozbyl až při reorganizaci místních národních výborů v březnu 1950.¹³ V Západomoravských vlnářských závodech pracoval jako sociální referent a vedoucí jídelny do května 1948. Poté působil v předsednictvu Okresního akčního výboru Národní fronty v Jihlavě, jeden rok byl jeho tajemníkem. Na jaře 1949 byl v účetní komisi ústředí Československých textilních závodů a objasňoval například hospodaření firmy Texlen. Od roku 1949 do ledna 1950 byl tajemníkem Krajského akčního výboru Národní fronty v Jihlavě. V roce 1951 se stal tajemníkem Krajského výboru KSČ v Jihlavě. Byl také soudcem z lidu a předsedal odvolací komisi zemského sboru předsedů MNV.¹⁴

V roce 1952 Pavel Hron pronikl na centrální politickou úroveň – stal se poslancem Národního shromáždění. Mandát zastával až do roku 1968. Poslanecký slib složil 20. června a do roku 1954 byl členem branného a bezpečnostního výboru sněmovny. V roce 1954 odešel z Jihlavy na místo vedoucího tajemníka Krajského výboru KSČ v Olomouci, kde setrval až do roku 1960. Ve funkci nahradil Václava Uhlíře, který byl odvolán ze zdravotních důvodů.¹⁵ Na krajské úrovni Hron působil i po roce 1960, když se na další dva roky stal vedoucím tajemníkem Krajského výboru KSČ v Brně. Za pozornost stojí také Hronův postoj k závěrům XX. sjezdu strany z února 1956, kdy byl prvním tajemníkem ÚV KSSS Nikitou Chruščovem odhalen tzv. Stalinův kult osobnosti. Pavel Hron vystoupil proti

10 Přiznání předválečného členství ve straně běžně schvalovaly členské schůze, okresní a krajský výbor. Vzhledem k tomu, že byl Pavel Hron předsedou ÚKRK, bylo k příslušné úpravě zmocněno I. oddělení ÚV KSČ. Viz NA, f. KSČ - Celostátní porady 1945–1990 (bývalý fond 018), sv. členská evidence, sign. Pavel Hron, záznam o opravě členství v KSČ soudruha Pavla Hrona, předsedy Ústřední kontrolní a revizní komise z 27. 3. 1965.

11 *Příruční slovník k dějinám KSČ*, sv. 1, s. 243.

12 První podnět k vytvoření revolučních národních výborů vydalo již v říjnu 1941 ÚV KSČ společně s ústředním vedením nekomunistických odbojových organizací. Kvůli nepříznivé politické situaci byla realizace možná až v letech 1944–1945. Tyto výbory vycházely z modelu lidové správy tvořené zdola. Měly být opakem institucí, jejichž úředníci byli jmenováni shora. Vznikaly převážně ilegálně na konci války, později přebíraly moc od okupantů a snažily se zastupovat úřední moc. Převahu v nich měli často komunisté. JÍŠOVÁ, Kateřina: Ustavování pražské samosprávy a správy v roce 1945. In: *Acta Universitatis Carolinae. Studia Territoria XIII*, 2008, s. 176 – viz <http://stuter.fsv.cuni.cz/index.php/stuter/article/viewFile/367/320> (citováno k 24. 8. 2018).

13 *SOKA Jihlava*, f. Archiv obce – Místní národní výbor Helenín, inv. č. 159, k. 11.

14 *Příruční slovník k dějinám KSČ*, sv. 1, s. 243.

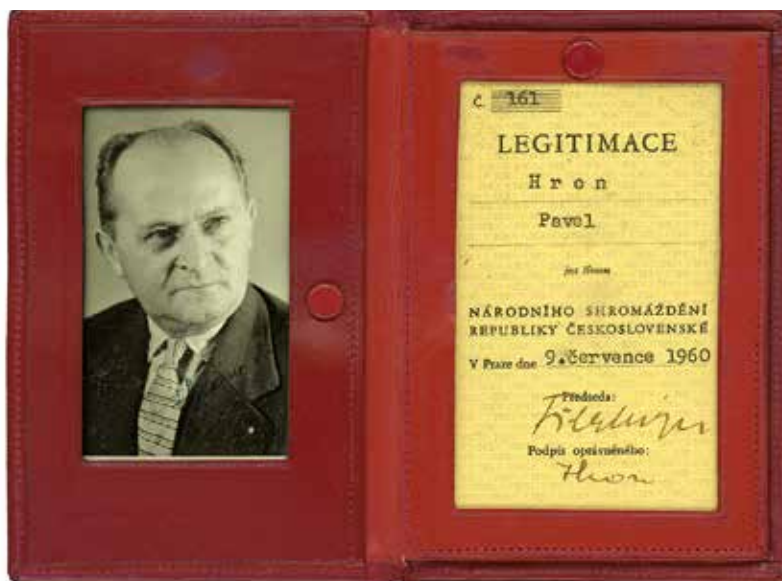
15 Tamtéž.

kritice vedení strany. Destalinizace neměla podle něj za úkol znevažovat vedoucí členy KSČ. Z toho důvodu považoval také za nutné kontrolovat, zda se mezi členy strany při debatách neobjevují provokatéři.¹⁶

V 50. letech získal Hron politické vzdělání. Absolvoval tříměsíční kurz Krajské politické školy v Jihlavě (1950), pětíměsíční kurz politické školy ve Slapech (1954) a v letech 1959–1960 studoval Vysokou školu stranickou ÚV KSČ v Praze. Tu však nedokončil, protože získal stranickou funkci. V roce 1958 byl vyznamenán Řádem práce.

Z titulu svých funkcí hojně cestoval do zahraničí. V roce 1954 byl například pozván do Moskvy na Všesvazovou zemědělskou výstavu a v Sovětském svazu služebně pobýval i v roce 1955. V roce 1957 byl vyslán jako spolehlivý straník spolu s pracovníkem mezinárodního oddělení ÚV KSČ na XI. sjezd Komunistické strany Finska, který se konal od 29. května do 2. června 1957.¹⁷

Jeho politický vzestup se odrazil ve skutečnosti, že na XI. sjezdu KSČ v červnu 1958 byl zvolen členem ÚV KSČ. V roce 1962 zasedal v Komisi ÚV KSČ pro přešetření politických procesů v období 1949–1954 (tzv. Kolderova komise), která projednávala rehabilitaci straníků odsouzených v politických procesech z padesátých let. Byl také členem komise ÚV KSČ pro zpracování návrhu socialistické ústavy. Na XII. sjezdu KSČ byl 8. prosince 1962 zvolen předsedou Ústřed-

Pavel Hron jako poslanec Národního shromáždění

Foto: APS

ní kontrolní a revizní komise KSČ, v důsledku čehož se vzdal vedení brněnské krajské stranické organizace. V roce 1967 obdržel Řád republiky. Dále byl nositelem vyznamenání „Za zásluhy – 10 let LM“ I. stupně.¹⁸

V průběhu roku 1968 Pavel Hron zastával konzervativní postoje. Přestože podepsal závěry lednového pléna ÚV KSČ,¹⁹ v praxi nesouhlasil se zaváděním tzv. socialismu s lidskou tváří. Na nátlak reformního křídla KSČ požádal 23. března 1968 o uvolnění z funkce předsedy Ústřední kontrolní a revizní komise a na základě rozhodnutí pléna ÚV KSČ ze 4. dubna 1968

byl odvolán. Kvůli prodělanému infarktu mu byl na přelomu července a srpna 1968 přiznán na tehdejší dobu štědrý invalidní důchod ve výši tři tisíce korun měsíčně.²⁰

V invalidním důchodu vydržel jen do listopadu 1969. Po změně poměrů a nástupu normalizace začal pracovat jako vedoucí oddělení státní administrativy ÚV KSČ. Byl také pověřen provedením personálních čistek ve stranických muzeích a v později zrušeném Ústavu dějin socialismu v Praze. V letech 1969–1971 opět zasedl v poslanecké lavici, zastával mandát ve Sněmovně lidu Federál-

16 BÍLÝ, Matěj: *Reakce již bourá pomníky a my... teprve projednáváme! Některé aspekty debaty o XX. sjezdu KSSS ve vybraných nižších organizacích KSČ*, s. 82.

17 NA, f. KSČ - Ústřední výbor 1945–1989, číselná řada 1945–1989, k. 1957/10975, pozvání delegace KSČ na XI. sjezd Komunistické strany Finska, nedatováno; tamtéž, pozvání delegace KSČ na XI. sjezd Komunistické strany Finska z 13. 4. 1957; tamtéž, usnesení schůze politického byra ÚV KSČ, nedatováno, a tamtéž, obsah šifry, nedatováno.

18 BUCHVALDEK, Miroslav: *Československé dějiny v datech*, s. 528 a 534; *Příruční slovník k dějinám KSČ*, sv. 1, s. 243 a ŠTVERÁK, František: *Schematismus k dějinám Komunistické strany Československa (1921–1992). Základní informace o ústředních orgánech a biografické údaje o vedoucích představitelích strany*, s. 378.

19 Ve dnech 3.–5. 1. 1968 zasedal ÚV KSČ, tzv. lednové plénum, na němž byl odvolán první tajemník Antonín Novotný a nahrazen Alexandrem Dubčekem. K moci se dostalo reformní křídlo uvnitř KSČ. Srov. <http://www.vhu.cz/lednove-plenum/> (citováno k 24. 8. 2018).

20 NA, f. KSČ - Ústřední výbor 1945–1989, číselná řada 1945–1989, k. 1968/4631, návrh osobního důchodu s. Pavlu Hronovi z 25. 7. 1968; tamtéž, usnesení schůze předsednictva ÚV KSČ, nedatováno; tamtéž, Pavel Hron, nedatováno; ABS, Sbírka Objektové svazky - Objektové svazky Hradec Králové, a. č. OB-350 HK.

ního shromáždění, kde působil ve výborech zahraničním, branném a bezpečnostním a pro sociální politiku.

Dne 22. prosince 1969 byl Pavel Hron uvolněn z funkce vedoucího oddělení státní administrativy ÚV KSČ a byl navržen na funkci ředitele Muzea V. I. Lenina v Praze. Příznačně měl nahradit Miloše Jandu, který nesouhlasil s vpádem vojsk Varšavské smlouvy a uspořádal v muzeu výstavu nazvanou *My a svět 1968*²¹, která byla výrazně protisovětsky zaměřena. Muzeum také umožnilo činnost redakci *Studentských listů*, jejichž záporný postoj k sovětské okupaci byl veřejně znám. Pavel Hron se stal ředitelem uvedeného muzea v lednu 1970 a v této pozici zůstal následujících sedm let. Ideologické oddělení ÚV KSČ a s ním i Hron dostali hned na začátku za úkol ohodnotit koncepci a pracovníky muzea a vypracovat plán činnosti ke stému výročí narození V. I. Lenina. Pavel Hron viděl jako hlavní problém sloučení muzea s Muzeem Klementa Gottwalda z roku 1966 a vytvoření ředitelství stranických muzeí, které bylo podřízeno Ústavu dějin KSČ, jež vedli lidé podporující reformní myšlenky. Tak prakticky existovalo jedno muzeum s dvěma expozicemi,

Muzeum V. I. Lenina ztratilo vlastní archiv a fondy, čímž přišlo o možnost organizovat samostatně výstavy, provozovat vědeckou činnost a bylo oslabeno jeho postavení. Aktivity muzea nebyly kontrolovány po vědecké ani po propagandistické stránce. To umožnilo instalovat v roce 1967 expozici,²² jejíž reformní vyznění Pavel Hron ostře odsoudil. Okamžitě navrhl nové pojetí se „správným politickým“ vyzněním.²³

Napsal také rozsáhlou předmluvu k publikaci vydané ke dvacátému výročí Muzea Vladimíra Iljiče Lenina²⁴, ve které zastával konzervativní a prosovětské postoje. V této předmluvě se přihlásil k odkazu Klementa Gottwalda, citoval jeho projev k otevření muzea a vyzdvihl Leninovy myšlenky. Odsoudil všechny odchylky od stranické linie udávané Sovětským svazem a uvedl, že je třeba se inspirovat Leninovým bojem s těmi, kteří se pokoušeli stranu změnit, čímž odkazoval na situaci v roce 1968.

K 1. květnu 1977 požádal Hron o uvolnění z funkce ředitele muzea ze zdravotních důvodů. Vedle srdečních potíží uvedl ve své žádosti problémy se zrakem a časté závratě.²⁵ I přes uváděný špatný zdravotní stav na konci sedmdesátých let zemřel až v lednu 1992.²⁶

V základních bodech se životní příběh Pavla Hrona podobá životu mnoha komunistických funkcionářů, kteří stejně jako on pocházeli z chudého prostředí, během první republiky se jim nepodařilo prosadit se podle svých představ, za okupace spolupracovali s protinacistickým odbojem a po válce vstoupili do politiky. Jeho názory silně formovalo rodinné prostředí – oba rodiče byli členy KSČ již od začátku 20. let. Hron vždy zastával politickou linii diktovanou Sovětským svazem a během svého dlouhého působení v KSČ se dokázal vyhnout všem stranickým čistkám. Na druhou stranu – alespoň podle výpovědi žijících příbuzných – údajně nesouhlasil s okupací vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 a mezi ním a Gustávem Husákem panovala dlouholetá silná antipatie. Dalším paradoxem jeho života byla oficiálně přiznávaná víra. Hron se ještě v padesátých letech podle dotazníků a jiných úředních dokumentů hlásil k Církvi československé.²⁷ Dostupná dokumentace ovšem ukazuje, že mu tato skutečnost nebránila v následování stranické linie, natož pak v kariéerním růstu. Pavel Hron zůstal i přes jisté výhrady přesvědčeným komunistou po celý svůj produktivní život.

pd

21 Tato výstava se konala od března do července 1969. Pojednávala o politických, kulturních a vědeckých událostech roku 1968. Uspořádalo ji Muzeum V. I. Lenina ve spolupráci s ČTK a navštívilo ji 15 tisíc návštěvníků z 22 zemí. Viz *Rudé právo*, 15. 7. 1969, s. 2 (krátká neoznačená zpráva).

22 V souvislosti s 50. výročím VŘSR byla expozice reorganizována tak, aby místo životopisných dat více přibližovala mezinárodní komunistické hnutí a učení leninismu. V kulturních programech se uvádělo, že představuje dějiny mezinárodního dělnického a komunistického hnutí. Viz *Rudé právo*, 18. 1. 1967, s. 1; tamtéž, 12. 11. 1967, s. 7.

23 NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, číselná řada 1945–1989, k. 1969/6673, usnesení 68. schůze sekretariátu UV KSČ z 22. 12. 1969; tamtéž, zdůvodnění návrhu kádrových změn ve vedení Muzea V. I. Lenina v Praze, nedatováno; tamtéž, k. 1977/1893, Pavel Hron, nedatováno; HRON, Pavel: *20 let Muzea V. I. Lenina v Praze*. Muzeum V. I. Lenina, Praha 1973, s. 7–31.

24 HRON, Pavel: *20 let Muzea V. I. Lenina v Praze*.

25 NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, číselná řada 1945–1989, k. 1977/1893, souhlas s uvolněním s. Pavla Hrona z funkce ředitele Muzea V. I. Lenina, nedatováno; HRON, Pavel: *20 let Muzea V. I. Lenina v Praze*, s. 7–31.

26 Přesné datum úmrtí se bohužel nepodařilo zjistit. Matrika, kde by byla možnost ho zjistit, není ještě ze zákona veřejně dostupná, s výjimkou nejbližších členů rodiny. Byly také kontaktovány obce Velký Beranov a Malý Beranov, kde se podařilo nalézt neteř Pavla Hrona, paní Irenu Novotnou. Ta uvedla jako datum úmrtí leden 1992, na bližší datum si bohužel nevzpomněla. Byla rovněž provedena rešerše v dobovém tisku, ale nekrolog nebo zmínka o úmrtí Hrona nebyla nalezena.

27 NA, f. KSČ – Celostátní porady 1945–1990 (bývalý fond 018), sv. členská evidence, sign. Pavel Hron, evidenční štítek z 20. 9. 1950; tamtéž, členský list KSČ, nedatováno.